

EKOLOGICKÉ DNY OLOMOUC

EDO 2019

24. 4. – 5. 5. 2019

29. ročník festivalu

NOVÉ MÝTY.

Antropocénní otvírání Pandořiných skříněk?

Prométheovy dary: naděje nebo zkáza pro živý svět?

Superintelligence, ničím neomezený ekonomický růst, stálá zdokonalitelnost všeho, měření jako nezpochybnitelný průkaz toho, že pravda vítězí, historie plná mýtů v nás... a další civilizační (post)mýty(?) v konfrontaci se světem přírody v čase sucha, znečištění ovzduší a klimatických změn.

**JEDNO TÉMA (MÝTUS),
JEDNO MĚSTO (OLOMUC),
STEJNÝ ČAS (DUBEN 2019)
A DVA TRADIČNÍ FESTIVALY!**

**Přijďte na společnou poradu o našem světě:
Ekologické dny a Academia film Olomouc!
slunakov.cz a afo.cz**

26. 4. – 28. 4. BESEDY EDO 2019

Divadlo hudby-Muzeum moderního umění

pátek 26. 4.

16:30

Jan Romportl

Vždyť jen superintelligence může zachránit svět

Vrabci seděli ve večerním světle, znaveni vyčerpávající stavbou hnízd, a štěbetali: „Všichni jsme tak malí a slabí. Pomyslete, jak by byl náš život snadný, kdybychom měli sovu, která by nám pomáhala se stavbou hnízd!“ Celé hejno bylo nadšené a všude kolem začali vrabci štěbetat z plných plic. Jediný Vrzličák, mrzutý jednooký vrabec, nebyl o rozumnosti tohoto podniku přesvědčen. I pravil: „To bude jistě náš konec. Než sovu přivedeme mezi nás, neměli bychom se nejprve zamyslet, jak ji ochočit?“ Pastus, ptačí stařešina, odpověděl: „Ochočit sovu, to zní jako neobyčejně náročný úkol. Už nalezení sovího vajíčka bude velmi obtížné. Začneme tedy u toho. Až se nám podaří si sovu opatřit, můžeme začít přemýšlet, jak si poradit s další výzvou.“ A tak hejno vzlétlo, aby začalo uskutečňovat Pastovy pokyny. Není známo, jak tato bajka o vrbacích skončila. Avšak její autor, Nick Bostrom, ji spolu s knihou Superintelligence věnoval Vrzličákovi a jeho následovníkům. Prý se někteří z nich slétnou do Olomouce, aby znovu probírali, jestli je horší sovu vůbec nehledat, než vymýšlet, jak ji ochočit, a zároveň doufat, že ji jednou naleznou.

Ing. Mgr. Jan Romportl, Ph.D., je Chief Data Scientist v O2 Czech Republic. Do roku 2015 působil na Západočeské univerzitě v Plzni, kde vedl oddělení Interakce člověka a stroje ve Výzkumném centru nových technologií, věnoval se aplikovanému výzkumu umělé inteligence na Katedře kybernetiky Fakulty aplikovaných věd a vyučoval filozofii umělé inteligence na Fakultě filozofické. Od roku 2015 buduje v O2 tým zaměřený na využívání a rozvoj strojového učení v oblasti telekomunikačních dat. Kromě nedávného půlročního výletu do tech-startupového prostředí coby Chief Science Officer v AI Startup Incubatoru se nyní věnuje i výzkumu bezpečnosti umělé inteligence. Dále spolupracuje s Katedrou filozofie Západočeské univerzity, s Centrem teoretických studií Univerzity Karlovy, s Národním ústavem duševního zdraví a s českým spolkem hnutí Effective Altruism. Organizuje také AI Safety Meetup v Praze.

18:00

Marek Orko Vácha

Laudato Si. O péči o společný domov.

Druhá encyklika papeže Františka z 24. května 2015 je považována za přelomový text. Ochrana přírody přestává být volnočasovou aktivitou zájmových organizací a pro katolického křesťana se stává povinnou součástí jeho spirituality. Přednáška se zaměří na představení hlavních myšlenek dokumentu a komentář k nim. Zvláštní pozornost bude věnována ústřednímu termínu celého textu, kterým je „integrální ekologie“ a odpovědnosti člověka za Zemi.

P. Mgr. Marek Orko Vácha, Ph.D. se narodil v roce 1966 v Brně. Římskokatolický kněz, teolog, přírodovědec, pedagog a spisovatel. Slouží jako farář lechovické farnosti a farní vikář (kaplan) Římskokatolické akademické farnosti při kostele Nejsvětějšího Salvátora. Na akademické půdě působí ve funkci přednosty Ústavu etiky a humanitních studií 3. lékařské fakulty Univerzity Karlovy, kde je i předsedou akademického senátu. Specializuje se na otázky evoluční biologie, lékařské a environmentální etiky. Ve skautu získal přezdívku „Orko“ ze zkratky pro „Orlí oko“. Vystudoval Přírodovědeckou fakultu Masarykovy univerzity v oboru molekulární biologie a genetiky. Teologického vzdělání nabyl studiem v Olomouci a Bruselu. Zúčastnil se expedic do Antarktidy společně s Jaroslavem Pavlíčkem. Říká: „...toužím po církvi hledajících, církvi pokorných, kteří nemyslí, že kdo vidí věci jinak, je hned v prvním kole heretik“.

19:30

David Storch

Budoucnost Života v antropocénu

Perspektivy živé přírody v době globálního vlivu člověka se typicky líčí v černých barvách. Není ale tvrzení, že člověk (respektive lidská civilizace) přírodu výhradně ničí, jen další mýtus? Není pochyb o tom, že rozpínavost lidské civilizace dokáže být zcela devastující, ale lidská činnost může mít i méně triviální konsekvence pro globální biologickou rozmanitost i její potenciální evoluci.

Prof. David Storch, PhD. Působí v Centru pro teoretická studia, společného pracoviště UK a AV ČR a je profesorem ekologie na Přírodovědecké fakultě UK. Zabývá se makroekologií, biodiverzitou a ekologickou teorií. Je spoluautorem knih „Jak se dělá evoluce“, „Úvod do současné ekologie“ a „Biologie krajiny - biotopy české republiky“, a editorem knihy „Scaling Biodiversity“, vydané nakladatelstvím Cambridge University Press. Je editorem časopisů Ecology Letters, Global Ecology and Biogeography a členem redakční rady časopisu Vesmír.

sobota 27. 4.

10:00

Cyril Höschl

Psychologické zdroje moci a etika

V přednášce bude nastíněn psychoanalytický (libido podle Sigmunda Freuda, sociální pozice a pocity méněcennosti Alfreda Adlera), etologický (vnitrodruhová agresivita podle Konrada Lorenze) a sociobiologický (John Price) pohled na psychologické zdroje moci a budou přiblíženy etické otázky současnosti, jež spočívají zejména v obtížně řešitelných dilematech mezi etikou deontologickou (vystižena imperativem zacházej s ostatními tak, jak bys chtěl, aby oni zacházeli s tebou, Immanuel Kant) a utilitární (v níž hraje roli zodpovědnost, jež musí brát v potaz předvídatelné důsledky každého činu, Max Weber). Mezi nimi se lidské rozhodování stále iracionálně „překlápí“ a je v tomto smyslu nenahraditelné „stroji“. Tyto dva přístupy se dostávají do popředí, když přemýšlíme o současných etických dilematech, které souvisejí s technologickým pokrokem: robotikou, samořiditelnými auty, umělou inteligencí.

Prof. MUDr. Cyril Höschl, DrSc., FRCPsych se narodil v roce 1949 v Praze. V současnosti je ředitelem Národního ústavu duševního zdraví (dříve Psychiatrické centrum Praha) a profesorem psychiatrie na 3. lékařské fakultě UK v Praze. V letech 2007-2008 byl prezidentem Asociace evropských psychiatrů a v letech 2008-2009 prezidentem Evropské federace lékařských akademií. Do roku 2011 byl viceprezidentem Vídeňské školy klinického výzkumu. Je ženatý otec dvou synů a dvou dcer. Mezi jeho odborné oblasti patří biologická psychiatrie, klinická psychofarmakologie, psychoneuroendokrinologie a lidská etologie. Je autorem a spoluautorem stovek vědeckých prací, knih a odborných i popularizujících článků v mnoha časopisech a novinách.

12:00

Jana Šindelová

„Umění je nikdy nekončícím procesem poznání“ Václav Cigler

Jana Šindelová Vás seznámí s díly sochaře, architekta a pedagoga Václava Ciglera (*1929), který se nesmazatelně zapsal do dějin světového výtvarného umění tím, že jako první začal pracovat s optickým sklem. Výstava Václav Cigler Kresby v Muzeu moderního umění Olomouc představuje ucelený vhled do Ciglerova kresebného díla, jež lze datovat od návrhů na fontánu vytvořenou pro Expo 58 v Bruselu z let 1956 až po současnost. Cykly nazvané – Pole, Znaky, Vejce, Fontána, Architektura, Krajina, Landart, Figura, Zvěstování a Snímání z kříže – vznikaly postupně v časových plánech a splývaly jako součást autorova života.

Od začátku naší spolupráce jsme se pokoušeli mapovat něco, co můžeme nazvat prostorem komunikace ve smyslu prolínání sociálních poloh, ať již žitého či přirozeného prostoru, vymezeného tělesností, vlastní autonomní formou či jinou zkušeností vnímání. Zabývali jsme se pozorováním proměn určitého prostředí, architektury nebo krajiny, které dávají věcem nový obsah, a tak mohou způsobit změnu našeho chování. Přeneseně prostředkem vidění a interpretací prostoru bychom mohli nazvat energii, již jsme s Václavem Ciglerem překonávali návyk v zažitém kulturním prostředí, kde byl Václav Cigler zařazen jako sklářský výtvarník. Pro naše pochopení a orientaci ve světě umění však byly zásadní Ciglerovy vizionářské projekty do krajiny na počátku 60. let 20. století, cit pro prostor a uvedení diváka do prostorové situace, kde se člověk pozorovatel stává součástí děje díla, jež je aktivováno jeho přítomností v závislosti na jeho měřítku a pohybu. Jana Šindelová a Michal Motyčka, autoři výstavy.

Mgr. MgA. Jana Šindelová, PhD. je vizuální umělkyně, teoretička umění a kurátorka. Studovala výtvarnou výchovu na PdF a Teorii a dějiny umění na FF UP v Olomouci, absolvovala AVU v Praze (profesor Jiří Lindovský a profesor Milan Knížák) a Internationale Sommerakademii v Salzburku u Kiki Smith. Zabývá se kresbou, grafikou a site specific. Od roku 1992 vystavuje na výstavách v České republice i v zahraničí, její práce jsou zastoupeny ve sbírce National Gallery of Art ve Washingtonu, D. C.; Galerie Klatovy / Klenová, v soukromých sbírkách v České republice a v zahraničí. Od roku 2002 spolupracuje s Václavem Ciglerem a s Michalem Motyčkou, společně připravili 80 projektů a výstav a vydali 9 publikací.

Sraz zájemců o prohlídku je na chodbě Muzea umění před Divadlem hudby.

Komentovaná prohlídka je zdarma. Jen pro přihlášené:

na emailu jana.vyhnakova@slunakov.cz, případně na tel. 585 378 345.

13:30

Václav Cílek

Mýtus rozumu a potřeba soucitu

Když jsem na našem ústavu ohlásil, že koncentrace oxidu uhličitého poprvé za posledních nejméně 800 tisíc let překročila úroveň 400 ppm, nezanechalo to na našich bystrých a profesionálních zaměstnancích vůbec žádný dojem. Když jsem líčil reportáž ze severní Indie, kde si jeden člověk vydělává tak, že vytahuje těla sebevrahů („Dnes jich zase připlulo sedm“) z kanálu, pak je prodává příbuzným a zbytek zase hází do vody, tak aspoň bylo o čem mluvit. Z existenčních důvodů jen v severní Indii páchá sebevraždu kolem 20-30 tisíc zemědělců ročně. Myslíme si, že kdyby jen lidé věděli, co víme my vědci třeba o skleníkovém jevu, tak by to byl jiný svět. Jenže nebyl, je to mýtus, který o sobě vědci rozhlašují. Myslí si, že rozum a informace by měly řídit svět. Ten se bez soucitu zřítí i s gigabajty dat. Třeba o takové půdě toho víme doopravdy hodně, ale přitom situace v ČR se za posledních deset let zhoršila. A tak to je i lesem, s ptáky a studánkou, kam pro vodu chodila starodávná milá.

RNDr. Václav Cílek, CSc. Se narodil v roce 1955 v Brně. Je geolog, klimatolog, spisovatel, esejista a popularizátor vědy. S rodiči pobýval v Tanzanii, kde jeho otec pracoval jako geolog. Tam studoval na střední škole, dále vystudoval hornickou průmyslovku v Příbrami a přírodovědeckou fakultu – obor geologie na Univerzitě Karlově v Praze. Od roku 1990 pracoval v Geologickém ústavu Akademie věd ČR a byl téměř deset let jeho ředitelem. Patří k našim nejlepším popularizátorům vědy, zabývá se především změnami klimatu a prostředí, vývojem české krajiny a interakcemi mezi přírodou a civilizací. V jeho knihách najdeme přesahy směrem k literatuře, religionistice, filozofii, teologii, výtvarnému umění nebo hudbě všech žánrů. Je autorem mnoha knih, článků v řadě časopisů, spolupracuje též s Českým rozhlasem a s Českou televizí. Byl např. průvodcem televizních pořadů Putování starými cestami, Aleje jako součást naší krajiny, Kameny v české krajině, Řeka v proudu času, Podzemní Čechy, na kterých se též významně podílel autorsky. Za knihu Krajiny vnitřní a vnější a za následující knihu Makom: Kniha míst získal Cenu Toma Stopparda za rok 2004 (cena za literární eseje). V červnu 2007 získal Cenu ministra životního prostředí „za výrazný přínos k popularizaci české vědy, zejména geologie a klimatologie“. V roce 2009 získal Cenu Nadace VIZE 97. Vícekrát vystoupil na Ekologických dnech Olomouc. Ve sborníku z festivalových besed v letech 2005 a 2006 mimo jiné píše: “To co lze Olomouci oproti Praze závidět, je něco, čemu Bohuslav Blažek říkal pleť města. Míním tím omítky. To je vždy nesmírně příjemné vidět otlučené nebo šedé omítky, případně několik vrstev omítek. Spíše metafyzické vysvětlení, lépe pozorování, je to, že, když máte ty otlučené omítky, vytváří to obrazy, které tam sice nejsou, ale vy si je neustále

konstruuje. Známe to například z Boudníkových informelů. A také představa, že v těch zdech jsou zaklety příběhy." Lze Olomoci ještě závidět?

15:00

Zdeněk Kratochvíl

Prométheus, Epimétheus a Hermés

(Myslet napřed, potom a podle přirozenosti)

Řecké mýty použité pro legitimizaci moderny: Prométheus, Sisyfos... Jak to bylo „doopravdy“, tedy v mýtu samotném: Prométheus napřed myslí, potom jedná, zatímco jeho bratr Epimétheus to dělá naopak; Prométheus ukradl nebeský oheň a dal jej lidem, které Epimétheus hloupě odbyl. Hermés ovšem „jako první rozdělal oheň na zemi“, a to svým „klůčkem“. Pozemské rozdělávání ohně není závislé na nebi. Vzdálenou analogii vztahu Prométhea a Herma (nebeského a pozemského ohně) představuje Nietzscheho koncept vztahů mezi dědictvím Apollóna a Dionýsa v lidské kultuře. Ve všech takových případech jde o to, že lidé si myslí, jak jim chybí božská intelektuální a mocenská pozice, ale zanedbávají možnosti, které jim dává příroda. Souběžně s tím občas považují svůj intelekt za nějak nadpozemský, nebo jej zase hrubě zanedbávají. Naštěstí „přirozenost ve všem vystačí všemu“, jak říkal Hippokratés.

Doc. Zdeněk Kratochvíl, Dr. (nar. 1952) je jedním ze zakládajících členů katedry Filosofie a dějin přírodních věd Přírodovědecké fakulty UK v Praze. Jako externista přednáší také na Filosofické fakultě. Zabývá se nejstarší antickou filosofií, jejími vztahy k přírodním vědám, náboženství a umění. U filosofů dob před Sókratem nachází inspiraci pro současnou filosofii přirozenosti. Je autorem řady knih, např. *Filosofie mezi mýtem a vědou, Délský potápěč k Hérakleitově řeči, Odkaz iónské archaické vnímavosti*. V elektronické podobě volně zpřístupňuje objemný text *Pouť na Kyklady s rozsáhlou obrazovou dokumentací* (www.keros.cz) a také texty před Sokratiků (www.fysis.cz).

16:30

Eliška Fulínová (Luhanová)

Máme se tak dobře, že horší to snad nikdy nebylo:

Temné stránky spění k světlým zítřkům

"Není lepší, když se lidem stává, cokoli chtějí," upozorňoval už Hérakleitos na podivnou povahu člověka, který si z nabízejících se možností spolehlivě umí vybrat tu, která mu hrozí zkázou. Řecké myšlení už ve své nejstarší vrstvě reflektovalo, že prométheovské kulturní výtoky sice zlepšují bídny život smrtelných bytostí a odlišují člověka od zvířat, ale jsou dvojsečné: čím dál vykračujeme z pečující náruče matky Přírody, tím víc starostí o sebe sama musíme převzít, tím víc zodpovědnosti za vlastní bytí padá na naši hlavu. Pokrok? Ale kdeže, zisk je vždycky kompenzován ztrátou, protože zkulturňování je zároveň denaturace: staré jistoty se rozpadají, zažité samozřejmosti jsou problematizovány, život se sice stává v něčem snazší, ale zároveň stále složitější. Člověk vždycky a všude věci komplikuje. A nejde tu jen o jednoho každého z nás (vždyť žádná bytost není izolovaný atom). Způsob, jakým se postupně zhošťujeme svého sebeutváření, specifickým způsobem odemyká náš společný svět, "jeden a stejný pro všechny", jak o něm hovoří opět Hérakleitos. Podoba světa je naším zrcadlem, což činí z naší existenciální zodpovědnosti zodpovědnost v původním smyslu slova "kosmickou". Je ovšem zvířátko jménem člověk připraveno si něco takového připustit? Naposledy Hérakleitos: "Bojovat s touhou je obtížné, protože když něco chce, platí za to duší." Vyhlášení nové epochy, antropocénu, však snad přesto může vzbuzovat skromné naděje. Třeba sobě samým navzdory začneme brát více v potaz, že péče o sebe musí zahrnovat i vědomou péči o svět, a nevylepšíme si život až k úplnému sebezničení.

Mgr. Eliška Fulínová, PhD. Po studiu učitelství na Pedagogické fakultě ZČU v Plzni (Mgr.) vystudovala filosofii na Ústavu filosofie a religionistiky FF UK (Mgr.), doktorát získala na Katedře filosofie a dějin přírodních věd PŘF UK (Ph.D.) a Université Paris I, Panthéon-Sorbonne (Dr.). Jejím oborem je současná fenomenologická filosofie, soustředí se zejména na problematiku prostoru a prostorovosti jako ontologickým určením živých i neživých jsovcen. Kromě toho ji zajímá antická filosofie, dlouhodobě se

zabývá řeckým archaickým myšlením a v současné době též Aristotelovými biologickými spisy, jimž se věnuje v rámci mezioborového badatelského projektu na Katedře filosofie a dějin přírodních věd PŘF.

18:00

Superintelligence jako novodobý mýtus.

Cesta k ekologicky udržitelné budoucnosti nebo ke konci člověka?

hosté: Kateřina Smejkalová, Jan Romportl, David Storch

moderátoři: Štěpán Kučera, Zbyněk Vlasák

Diskusní večer Salonu Práva na EDO 2019

Úvahy o zrodu superintelligence, tedy umělého systému, jehož schopnost řešit libovolné problémy a dosahovat libovolných cílů mnohonásobně převyší lidskou úroveň, se ve veřejném prostoru objevují čím dál častěji – někteří autoři nástup superintelligence a vůbec technologický rozvoj vyhlížejí s obavami, jiní s nadějí. Paralelně probíhá debata o environmentální krizi, k níž lidské společenství uvyklé „nekonečnému růstu“ a ždímání přírodních zdrojů neodvratně směřuje. Zdá se, že jediný způsob, jak ekologický kolaps odvrátit, je sjednotit se coby lidstvo, odložit partikulární zájmy a řešit planetární problémy společně. Jsme na to ale připraveni? Jsme schopni vzdát se konzumního pohodlí ve prospěch celku? Může nám v tomto pomoci superintelligence? Co s sebou nové technologie (a jejich vlastníci) přináší? Není spoléhání na ně jen jinou stránkou naší víry v hospodářský růst? Stává se superintelligence novodobým mýtem, velkým příběhem o nalezení smyslu? A je vůbec záhodno, aby člověk ve své dnešní podobě na Zemi přežil? Spojit otázky technologické, environmentální a sociální se v debatě Salonu Práva pokusí kybernetik a filosof Jan Romportl, biolog David Storch a politoložka Kateřina Smejkalová.

Kateřina Smejkalová vystudovala germanistiku a politologii v německé Bochumi jako stipendistka nadace Studienstiftung des deutschen Volkes. V současné době působí jako vědecká pracovníce Friedrich-Ebert-Stiftung, příležitostná publicistka a jako externí poradkyně ministryně práce a sociálních věcí. Zabývá se tématem práce a jejích proměn a dopady technologických změn na fungování společnosti.

Zbyněk Vlasák je novinář a filmový kritik. Vystudoval žurnalistiku a mediální studia na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy, kde dnes vyučuje. Od roku 2009 vede Salon, literární a kulturní přílohu deníku Právo. Dlouhodobě spolupracuje s Mezinárodním filmovým festivalem Karlovy Vary. A je také členem Sdružení českých filmových kritiků. Spolu se Štěpánem Kučerou připravil sborníky „Všechno nejllepší. Tisíc čísel a dvacet let Salonu Práva“ a „Miliónový časy. Povídky pro Adru“.

Štěpán Kučera vystudoval žurnalistiku a mediální studia na Univerzitě Karlově, pracuje jako redaktor Salonu Práva. Příležitostně působí i jako knižní redaktor a editor. Napsal povídkové sbírky „Tajná kronika Rychlých šípů... a jiné příběhy“ a „Jidáš byl ufon... a jiné příběhy“. V právě vydávané novele „Projekt Gilgameš“ se věnuje mimo jiné tématům umělé inteligence či environmentální krize.

20:00

Sylva Fischerová

Proč Lydie Korabelniková u Čechů tká?

(Pozadí vzniku jednoho mýtu)

Lydie Korabelniková, sovětská údernice-stachanovka, pracující v moskevské továrně na obuv, se v Československu padesátých let proměnila v budovatelskou ikonu: proslulou údernici-tkadlenu, tkající na více stavech najednou. Tento obraz Lydie Korabelnikové je přitom v českém prostoru přítomen i nadále. Na půdorysu případové studie se pokusíme ukázat proces mýtotvorby ve dvacátém století, jeho zákonitosti, peripetie i překvapivé momenty. Má Roland Barthes pravdu, když tvrdí, že mýtus sice existuje i u levice, ale je ne-podstatný? A opravdu existuje řeč, která není mýtická, a to řeč člověka-výrobce? Anebo platí univerzální pravidlo, že opotřebením mýtu se pozná podle arbitrnosti jeho signifikace?

Mgr. Sylva Fischerová, PhD. se narodila roku 1963 v Praze, do osmnácti let však žila v Olomouci. Po počátečních studiích filosofie a fyziky na FF a MFF UK v Praze nakonec vystudovala klasickou filologii. Nyní působí v Ústavu řeckých a latinských studií FF UK (specializace: řecká literatura, filosofie, náboženství). Vydala deset sbírek poezie, jako první „Chvění závodních koní“ v r. 1986, poslední „Světový

orloj“ vyšel v r. 2017. Její básně i prózy byly přeloženy do řady jazyků, tři knižní výběry z básní byly publikovány ve Velké Británii a v USA. Píše také pro děti: „Júla a Hmýza aneb Cesta do Juliiny země“ a kniha pohádek „Egbérie a Olténie“. Společně s Jiřím Starým uspořádali tři kolektivní monografie: „Původ poezie. Proměny poetické inspirace v evropských a mimoevropských kulturách“, „Mýtus a geografie. Svět, prostor a jejich chápání ve starších i novějších kulturách“ a „Starodávné bejlí. Obrysy populární a brakové literatury ve starověku a středověku“. S Hynkem Bartošem editovala dva svazky hippokratovských spisů: „Hippokratés. Vybrané spisy I-II“. Vydala také knižní rozhovor s Karlem Flossem „Bůh vždycky zatřese stavbou“, dále sbírky povídek „Zázrak“ a „Pasáž“ a prózy „Evropa je jako židle Thonet, Amerika je pravý úhel“ a „Bizom aneb Služba a mise“. Dvě alba z jejich básnických textů vydala Monika Načeva.

neděle 28. 4.

10:00

Václav Bělohradský

Formy antipolitiky

V úvodu ke knize „Společnost Nevолnosti“ Václav Bělohradský napsal: „Už mnoho let se účastním besed, které pod názvem Ekologické dny pořádá ... Sluňákov. Jsou pro mě velmi důležité, publikum, s kterým se tam setkávám, je podivuhodně otevřené.“ Nejen, že se účastní EDO každý rok, dokonce vždy v neděli, v 10 hodin dopoledne a ve stejném sále, který jsme na tři dny EDO přejmenovali na „Sál Václava Bělohradského“.

Prof. Václav Bělohradský se narodil roku 1944 v Praze. Je významným a veřejně známým současným českým filosofem a sociologem, sám o sobě říká, že je publicistou. Je spojován s myšlenkovým světem Jana Patočky. Vystudoval na FF UK v Praze češtinu, historii a filosofii. V roce 1970 po sovětské okupaci odešel do emigrace a působil postupně jako pedagog na Filozofickém institutu v Janově. Od roku 1990 byl profesorem politické sociologie na univerzitě v Terstu a profesorem na Fakultě sociálních věd UK v Praze. Český vydal například knihy: „Myslet zeleň světa“, „Přirozený svět jako politický problém“, „Člověk bez skrupulí“, „Kapitalismus a občanské ctnosti“, „Mezi světy a mezivěty“, „Společnost nevolnosti“.

13:30

Ladislav Miko

Příběh půdy a její struktury: mýtus zelené revoluce?

Schopnost lidské společnosti zvyšovat produkci potravin i přes dramaticky rostoucí lidskou populaci a současně limitní rozlohu zemědělské orné půdy po druhé světové válce je udivující. Není ale tato tzv. zelená revoluce také mýtem? Intenzivní agroekosystémy vznikaly logicky v místech s neúrodnějšími půdami, dnes však jde o oblasti s půdami nejvíce degradovanými a ohroženými. Produkce je vysoká, ale její další nárůst se už nedaří, a navíc je možná jen za cenu stále vyšších vstupů do systému. Deklarovaná obnovitelnost vyprodukované biomasy se tak stává rovněž mýtem: ve skutečnosti lidstvo z půdy plošně dobývá zásoby fosilní energie bez toho, aby byla šance ztráty dostatečně kompenzovat. Celý proces vede k dramatickému zhoršení oživení půdy, ztrátě její struktury s dalšími zásadními důsledky: rostoucím problémům v schopnosti udržet jak vodu, tak i živiny včetně těch, které se člověk do systému snaží doplňovat. Půdní struktura je přitom jedna z přírodních entit, kterou neumíme uměle „vyrobit“ a která stojí a padá s fungováním ekosystémů.

Doc. RNDr. Ladislav, Miko PhD. se narodil v roce 1961 v Košicích. Půdní biolog a ekolog, zabývá se studiem půdních bezobratlých (zejména roztočů pancířníků), v ochraně přírody ochranou divočiny a přírodních procesů. Ministr životního prostředí ve vládě J. Fischera v roce 2009 (navržen SZ). Absolvent UK v Praze. Působil v Ústavu krajinné ekologie SAV. V roce 1989 se v Košicích angažoval v hnutí Veřejnost proti násilí. Byl také zaměstnancem České inspekce životního prostředí. Titul PhD. Získal v oboru systematické zoologie a ekologie a docentem se stal na Fakultě životního prostředí České zemědělské univerzity. Pracoval jako privátní konzultant a posuzovatel projektů EU v programu PHARE, náměstek ministra na ministerstvu životního prostředí a vedl sekci ochrany přírodních zdrojů na Ředitelství ochrany přírodních zdrojů při Evropské komisi, v letech 2010-2017 byl zástupcem generálního ředitele Generálního ředitelství Evropské komise pro zdraví a bezpečnost potravin. Od začátku roku 2018 byl jmenován vedoucím Zastoupení Evropské komise na Slovensku. Je spoluzakladatelem slovenské Strany

zelených (jíž byl do roku 1993 členem) a později Liberálně ekologické strany (LES), kde je místopředsedou.

14:30

Tereza Stöckelová

„Precizní medicína“:

zdravotnictví a blahobyt po konci univerzální biologie.

Stále více prostředků se dnes věnuje na výzkum a vývoj „precizní medicíny“, tedy péči šité na míru (epi)genetickému profilu konkrétních skupin či jednotlivců. Ze sociologického pohledu nejde jen o to, zda je takové úsilí realistické, ale také její společenské souvislosti a důsledky. Není taková medicína dalším z úniků bohatých ze společného světa sdílení biologie, nebo může mít i solidární podobu?

Doc. Mgr. Tereza Stöckelová, PhD., 1977, vystudovala sociologii a věnuje se studiu vědy, technologií a medicíny. Výzkumně se zabývá pohybem znalostí mezi vědou a společností, otázkami politické ekologie a propojeními a rozhraními mezi konvenční medicínou a alternativními terapeutickými postupy. Působí v Sociologickém ústavu AV ČR, v. v. i. a vyučuje na Katedře obecné antropologie Fakulty humanitních studií UK. Je šéfredaktorkou anglických čísel Sociologického časopisu /Czech Sociological Review. Více viz <https://www.soc.cas.cz/lide/tereza-stockelova>.

15:30

Pavel Barša

„Habsburský mýtus“

"Habsburský mýtus" - tak se říkalo nostalgii po střední Evropě pod vládou Habsburků ve třicátých letech minulého století, kdy nacionalismy táhly střední Evropu stále více k další válce, a lidem se začalo stýskat po tom zatuchlém klidu za Franze Josefa ... u některých konzervativců se to pak vrátilo ještě v osmdesátých (např. v samizdatovém časopisu Střední Evropa). A co se děje u nás dnes sto let po rozpadu Rakouska? ...

Prof. PhDr. Pavel Barša, M. A., Ph.D. se narodil v roce 1960. Vystudoval Filosofickou fakultu Masarykovy univerzity v Brně. V osmdesátých letech byl zapojen do brněnské alternativní kultury (kapely Odvážní bobříci, Pro pocit jistoty). Po roce 1989 působil na Fakultě sociálních studií Masarykovy univerzity v Brně a na Středoevropské univerzitě v Budapešti. V současnosti přednáší na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy a je výzkumným pracovníkem Ústavu mezinárodních vztahů. Jeho posledními knihami jsou „Paměť a genocida. Úvahy o politice holocaustu“, „Orientálcova vzpoura“ a "Cesty k emancipaci".

17:00

Mýtus o trvalém ekonomickém růstu na cestě k dokonalosti

Martin Škabraha moderuje hosty diskuse:

Eva Fraňková, Pavel Kohout, Michal Hauser

Václav Bělohradský

Věčný svár ekonomie a ekologie? Jde nějak ekonomicky vyjádřit hodnotu přírody pro člověka nebo nalézt ekonomický model k přírodě přátelštější, než je ten zaměřený na ničím neomezený ekonomický růst? Lze očekávat od státu řízeném „jako firma“ ohled k přírodě a krajině? Řešení klimatických změn a sucha vyžaduje ohromné finance, které jen ztěžka přispějí k tradičně pojatému ekonomickému růstu. Bereme tato varování přírody vážně, když nenacházíme ekonomické nástroje, jak je řešit?

Eva Fraňková vystudovala biologii v Českých Budějovicích (Bc.) a humanitní environmentalistiku (Mgr. a PhD.) v Brně. Pracuje na Katedře environmentálních studií FSS MU v oboru ekologické ekonomie. Dlouhodobě se zajímá o alternativní ekonomické praktiky, téma místní produkce a spotřeby, koncept udržitelného nerůstu a obecněji o biofyzikální stránku ekonomických procesů. Aktuálně se věnuje výzkumu materiálových, energetických a peněžních toků v oblasti místní produkce potravin, a výzkumu

sociálních podniků v ČR. Působí také v Trastu pro ekonomiku a společnost a v Asociaci místních potravinových iniciativ. Česky vyšla její kniha Lokální ekonomiky v souvislostech aneb Produkce a spotřeba z blízka.

Pavel Kohout. Studoval techniku v Plzni a obor Informační a znalostní inženýrství na VŠE v Praze. Pracoval postupně pro PPF investiční společnost, Komero, ING Investment Management a PPF. V letech 2002–2003 působil jako člen sboru poradců ministra financí Bohuslava Sobotky (ČSSD), od roku 2004 do roku 2006 byl členem konzultačního týmu Vlastimila Tlustého (ODS), později byl dlouholetým členem Národní ekonomické rady vlády (NERV). Patří též mezi zakladatele Institutu pro politiku a ekonomiku a není členem žádné politické strany. Napsal několik knih o investování, např. Peníze, výnosy a rizika, Investiční strategie pro třetí tisíciletí, Vitamíny pro ekonomický růst nebo Finance po krizi. Publikuje v řadě českých a zahraničních médií. Spoluzakladatel a místopředseda dozorčí rady Partners Financial Services.

Doc. Michael Hauser, Ph.D. působí ve Filosofickém ústavu Akademie věd ČR a přednáší na Pedagogické fakultě UK v Praze. Vychází z autorů Frankfurtské školy (Adorno, Horkheimer, Marcuse), západního marxismu (Lukács, Bloch, Jameson) a současné radikální teorie (Badiou, Žižek, Laclau). Zabývá se kořeny krizových momentů současné politiky, kultury, ekonomiky a emancipačními koncepcemi budoucnosti. Je zakladatelem SOK-Sdružení pro levicovou teorii, které usiluje o rozvíjení levicové teorie v českých zemích a o vzájemný dialog mezi filosofií, sociologií a ekonomii. V roce 2007 stál u zrodu iniciativy Jsme občané, která vznikla u příležitosti výročí Charty 77, aby upozornila na defekty demokracie v naší zemi. V roce 2014 se stal členem Rady ČT. Je autorem knih Adorno: moderna a negativita (2005), Prolegomena k filosofii současnosti (2007), Humanismus nestačí (rozhovor se Slavojem Žižkem, 2008), Cesty z postmodernismu (2012) a Kapitalismus jako zombie neboli Proč žijeme ve světě přízraků (2012). Je spoluautorem knihy Kopat do žuly motykou. Rozhovory s Michaellem Hauserem (2014) a knihy Podzim postmodernismu. Teoretické výzvy současnosti (2016), kde čeští teoretici kriticky reflektují jeho filosofii. Publikuje v českých a zahraničních odborných časopisech. Přispívá do OpenDemocracy, A2larmu, A2, Tvaru, a dalších časopisů určených širší veřejnosti. Přeložil např. knihu Slavoj Žižka Nepolapitelný subjekt nebo (spolu s Milanem Váňou) Adornovu a Horkheimerovu Dialektiku osvícenství.

UBYTOVÁNÍ V DOBĚ BESED:

(26. - 28. 4.) v nízkoenergetickém domu v Horce nad Moravou, v areálu Domu přírody Litovelského Pomoraví s uměleckými díly Františka Skály, Miloše Šejna, Miloslava Fekara a Marcela Hubáčka, v pokojích nebo na zemi ve vlastním, levněji než v Olomouci, info: jana.vyhnakova@slunakov.cz, 585 378 345.

PROGRAM EDO 2019

MIMO BESEDY A EKOJARMARK:

KONCERT EDO 2019 V RAJSKÉ ZAHRADĚ:

24. 4. středa

18:00

Sluňákov – Rajská zahrada Františka Skály

**Horecký Krch-off plný Turen v Rajské zahradě
aneb „Svět není můj, já jeho ale jsem!“**

**Hana Lundiaková, Eva Turnová, J. H. Krchovský,
Krch-off band a Stinka**

Mytologický literárně hudební a přírodě nečekaně blízký večírek k zahájení pestrého programu Ekologických dnů Olomouc 2019 (od března na stránkách pořadatele www.slunakov.cz).

Takhle že začíná festival, který má skoro třicet let a návštěvnost okolo 20000 lidí? Poblíž obecního hřbitova v Horce nad Moravou? A v romantické krajině Domu přírody Litovelské Pomoraví? Jo. Taky máte pocit, že nejde nebýt u toho? Pospěšte si do Rajské zahrady, jak víte, nevlze nás tam moc, její autor František Skála to tak udělal.

Přijďte na koncert dříve, ať máte čas si užít zdejší galerii v přírodě a kavárnu.

A pak už kulturně hřešte v Rajské zahradě:

tři autorská čtení: Hana Lundiaková, J. H. Krchovský, Eva Turnová,

a dvojí autorské zpívání: Stinka a Krch-off band.

250 korun to stojí. To víte: dvě kapely, tři literáti, zvukař a Ráj k tomu ☺. A podpořte EDO!

Lístky lze koupit od února u Jany Vyhnákové:

jana.vyhnakova@slunakov.cz nebo na telefonu 585 378 345.

VÝSTAVY EDO 2019

Pořádá Museum umění Olomouc.

21. 3. – 23. 6. 2019

Muzeum moderního umění | Trojlodí

Václav Cigler | Kresby

Václav Cigler je prvním umělcem, který si vybral optické sklo pro svoji tvorbu. To jej proslavilo po celém světě a zapsal se nesmazatelně do dějin výtvarného umění. Jeho dílo je však mnohem rozmanitější. *„Václav není jen sklář, je vizionář v mnoha oborech, zabývá se kresbou, architekturou, světelnou a kinetickou plastikou, šperkem, poezií, a především proměňováním prostředí krajiny. Má neskutečný cit pro vnímání přírody, prostoru ve smyslu fungování vesmíru. Je otevřený nejružnějším podnětům, které bere jako životní výzvu,“* popisuje téměř devadesátiletého umělce jeho spolupracovník, architekt Michal Motyčka. Výstava představí retrospektivní vhléd do díla Václava Ciglera, asi třetinu z více než šesti set prací na papíře. *Návštěvníkům tak ukážeme osobní a bezprostřednější polohu jeho tvorby, protože kresby jsou často myšlenkovou a zárodečnou formou jeho velkých realizací,“* vysvětluje Motyčka, jenž se na olomoucké výstavě podílí společně s kurátorkou Janou Šindelovou. Sám umělec říká: *„Moje kresby jsou stovebními výkresy, schémata chrámů s půdorysy křížů a labyrintů okvětí, moje kresby jsou chůzí, blížením, pohybem.“*

Výstavu budou následovat výtvarné intervence Václava Ciglera a Michala Motyčky | Místo setkání v Květné zahradě i v obrazárně kroměřížského arcibiskupského zámku a instalace nazvané Světlem umístěné do prostředí Arcidiecézního muzea v Olomouci.

Michal Motyčka mluví o jejich společné tvorbě: *„Smyslem a hlavní inspirací práce je člověk, příroda a krajina. Pro nás to nejsou jen kytky, pták či motýl, ale může to být i vesmír a ta nekonečnost hledání poznání.“*

Václav Cigler, *21. duben 1929, Vsetín. Mezinárodně uznávaný autor v oboru sklo. Jedním z hlavních témat jeho tvorby se stalo přírodní prostředí a lidský otisk v něm. Od roku 1959 navrhuje krajinné projekty. Vytváří sférické objekty, světelné sloupy a vodní plochy, geometrické květiny a zahrady rozumu v podobě sférických prostorů nebo tvarů, modelů či formou prostorových úvah o krajině. Ciglerova tvorba je dále zaměřena na plastické objekty z broušeného optického skla, návrhy a realizace osvětlovadel a šperků, kresby, prostorové projekty a kompozice pro architekturu.

Pořádáno ve spolupráci s: Muzeum moderního umění Olomouc.

Pořádá Galerie Caesar jako součást programu EDO 2019.

2. 4. – 26. 6. 2019

Calerie Caesar Olomouc

Adam Kašpar | Argument oka

Dominantním tématem Kašparových prací je příroda. Tu malíř zobrazuje precizní realistickou technikou, je řazen k hyperrealismu. Samotné malbě předchází řada přípravných skic, fotografií a systematického pozorování, jeho přístup ale rozhodně není pouze dokumentační. Kašpar zkoumá přírodu jako fenomén neoddelitelně spojený s člověkem a společností, a to v době

diskuze nad omezováním národních parků a bezohledného ničení divočiny. Pakliže se v jeho obrazech nachází člověk nebo architektura, vždy jde o zanedbatelnou pomíjivou stopu, v kontrastu s dominantní věčnou přírodou. Autorovi navíc nejde o obecný námět, ale konkrétní místo, jehož specifický charakter pak přetváří do obrazu, ve kterém krajina znovu ožívá obohacena o malířovu uměleckou interpretaci. Ve spojení s inspirací, kterou Kašpar čerpá z krajinomalby doby renesance i devatenáctého století a se subjektivním silným vztahem k přírodě, tak vznikají neobyčejně podmanivá díla. Ta jsou živým poselstvím o naší pomíjivosti, kořenech a fenoménu, jež nás tolik převyšuje a který tak často přehlízíme: totiž o naší malosti vůči přírodnímu majestátu.

Adam Kašpar se narodil v Litomyšli v roce 1993. Studoval na Střední umělecké škole grafické v Jihlavě. Je absolventem Ateliéru Malířství IV profesora Martina Mainera na Akademii výtvarných umění v Praze. Má za sebou několik samostatných i skupinových výstav a jeho práce se na české výtvarné scéně stávají čím dál výraznějším fenoménem.

26. 4. – 28. 5. 2019

Muzeum moderního umění | Divadlo hudby Olomouc

Miloš Šejn | AQVA

Voda je výrazným fenoménem v tvorbě Miloše Šejna. Objevuje se téměř všude. I Sluneční hora byla postavena nad potokem, který jí protéká. V Divadle hudby ji uvidíte na dlouhé bílé stěně v sálu (kresba, psaní, malba), vodu zarámovanou a visící a videoprogramem proudící pak v předsálí.

Již od pramene, tělo vod zakusuje se tam dolů, kde v nejhlubších podložích koření a obrací své mnohačetné oči vzhůru, mezi trávami a stromy ke světlu, odkud se zrodilo. Jeho bytost nabírá tvar a prorůstá zemí svými končetinami v nekonečných záhybech, vždy otevřená náruč pohledům, promlouvám, otiskům a stopám přichozích, pro doteky úst všech bytostí o hladinu. I my jsme těla vod, zdánlivě odpoutaná od této nesmírnosti. Z Deníku / 8. 10. 2014.

Bleskem jsem propadl vodopádem a prořízl hladinu živou linií toku. Tak mi pověděl pták skorec, který se mi na okamžik zjevil ku konci cesty. Javořím potokem v Krkonoších. Byl to okamžik plný neuchopitelné obrazové krásy a uhrančivých slov. Tak vznikají obrazy, které nejsou pouhým sdělením, jímž by se měl kdokoli nadchnout. Jsou to zlomky žité přítomnosti. Z Deníku / 28. 7. 2018

Miloš Šejn se narodil roku 1947 v Jablonci nad Nisou. Absolvoval filosofickou fakultu University Karlovy v Praze v roce 1975 (výtvarná výchova: Doc. Zdeněk Sýkora, dějiny umění a estetika: prof. Petr Wittlich, Doc. Miloš Jůzl). V letech 1990–2011 působil jako vedoucí pedagog intermediálního ateliéru na Akademii výtvarných umění v Praze a jako hostující pedagog na Akademiích v Aix-en-Provence, Carraře, Haagu, Ljubljani, Reykjavíku, Stuttgartu a Vídni. Miloš Šejn pracuje v oblastech vizuálního umění, performance, zabývá se problematikou vizuálního vnímání a organizuje workshopy, jako je Bohemiae Rosa (také v areálu Domu přírody Litovelského Pomoraví, kde je autorem tajemstvími opředené Sluneční hory). Jeho umělecký koncept byl formován od mládí, kdy vykonal množství cest divočinou jako reflexe vnitřní potřeby přiblížit se tajemství přírody a sledování zázračnosti, k níž zde dochází. Od počátku šedesátých let dvacátého století během putování fotografoval, kreslil, sbíral a popisoval svá pozorování přírody. V současnosti se zaměřuje na okamžité kreativní možnosti, vycházející ze vztahů historické humanizované krajiny a celistvé přírody. Vědomě laboruje oblastmi expresivního jazyka mezi textem, výtvarnou stopou, tělovým pohybem, hlasem a expanzí do prostoru. Dlouhodobě spolupracuje se Sluňákovem, je autorem Sluneční hory v Domu přírody Litovelského Pomoraví, pořádal v Horce workshop Bohemiae Rosa, je autorem celé řady inspirativních nápadů na další rozvoj interiérů i exteriérů v Horce nad Moravou, pořádal své výstavy v rámci programu Ekologických dnů Olomouc. Velký ohlas měla například Morava v Galerii Caesar v roce 2015.

Dům přírody Litovelského Pomoraví – centrum Sluňákov, Horka nad Moravou

27. března–23. dubna, 9–18 hodin

Zažíváme změnu klimatu

Výstava s příběhy dvanácti konkrétních lidí, kterým klimatické změny bezprostředně ovlivňují každodenní život. Dočtete se o lovcích z Grónska, jemuž nezamrzající moře ztěžuje obživu, uvidíte, jak domorodým obyvatelům v Amazonii komplikuje život nepředvídatelné sucho nebo jak muž v Bangladéši musel 7x posouvat svůj dům dál od moře v souvislosti se stoupající hladinou a

většími bouřemi. A nenechte se mýlit, změna klimatu neovlivňuje pouze lidi žijící daleko od nás. Týká se i přímo Česka! Jeden z dvanácti příběhů vypráví osud 75leté ženy z moravského Jeseníku nad Odrou, kterou blesková povodeň málem připravila o život. Žádnou podobnou katastrofu přitom nikdo z okolí nepamatuje...

VYCHÁZKY EDO 2019

17. dubna, 17.30

Kvákání v Domu přírody

Dům přírody Litovelského Pomoraví – centrum Sluňákov, Horka nad Moravou.

Podvečerní vycházka za žabím koncertem a vodním životem tůní. Vezměte síťku a zkuste si zalovit. Dozvíte se, co zajímavého jste ulovili a mnoho dalšího o životě žab a vodní havěti v rybníce a v tůních v galerii v přírodě Domu přírody Litovelského Pomoraví. A také to, že bez vody by svět nebyl tak krásný. Rodinné vstupné 100 Kč.

neděle 28. dubna, 7.30

Vítání ptačího zpěvu v Domu přírody

Dům přírody Litovelského Pomoraví – centrum Sluňákov, Horka nad Moravou

Jarní procházka za hlasy ptáků s jejich pozorováním a kontrolou ptačích budek. Dalekohledy s sebou! Pořádá Česká společnost ornitologická ve spolupráci s Domem přírody Litovelského Pomoraví. Vede Evžen Tošenovský. Vstup zdarma.

středa 1. května, 6.00

Ranní ptačí koncert

Sraz ul. Martinova u mostu přes Mlýnský potok

Vycházka za ptačími hlasy. Přivstaňte si a budete odměněni. Součástí akce bude ukázka odchyty a kroužkování ptáků. Ukončení do 9h u koupaliště Poděbrady.

Pořádáno ve spolupráci s DDM Olomouc a ČSOP Upolín. Vstup zdarma.

středa 1. května, 21.00

Noc slavíků

Sraz u kostela sv. Mořice, ul. Opletalova

Procházka do světa, kde si prožitek nejde zaplatit. Jde totiž o to, co si zrovna myslí slavíci. První máj je nejlepší čas pro romantickou večerní vycházku za zpěvem slavíků. Není vyloučeno, že vás přestane zajímat odborný výklad a v takovém případě se můžete od skupiny kdykoli oddělit, třeba v páru. Zbývající účastníky zavedeme na místo, kde lidé někdy raději zavírají okna, když slavíci začnou koncem dubna zpívat. Pokud by náhodou slavíci mlčeli, poslechneme si slavíka a další noční hlasy alespoň z nahrávky. Vede Kateřina Ševčíková. Pořádáno ve spolupráci s Moravským ornitologickým spolkem. Vstup zdarma.

EKOJARMARK EDO 2019

HORNÍ NÁMĚSTÍ V OLOMOUCI

STŘEDA 1. 5. 2019, jarmark 9:00 – 18:00, hudba déle.

Tradiční řemesla, spousta hravých zastavení pro rodiče s dětmi, loutkové potulné divadlo, netradiční prohlídky města s lidmi bez domova, informace o našich lesích, ukázka sdílení automobilů a elektromobilu, propagace nejrůznějších druhů nemotorové dopravy, zahájení kampaně Do práce na kole, odpadová stanoviště: Olomouc třídí odpad, literární kavárna a informace o životním prostředí. Životní alternativy a pestrost, biodiverzita přírody a lidských přístupů k ní. A mnoho dalšího... Slavnost společného pobývání na Zemi.

KONCERT EDO 2019

1.5. součást Ekojarmarku: Horní náměstí Olomouc

- 9:00** **Marshall Malinovsky**
10:30 **Václav Marek & his Blue star**
12:00 **Hm**
13:30 **Žamboši**
15:00 **Jablkoň**
16:30 **- 123 minut**
18:00 **Zrní**
19:30 **Longital Suita so sláčikovým kvartetom**

Zvuk František Petřík (Sound of Innovation).

DALŠÍ PROGRAM EKOJARMARKU

**DIVADLO PRO RODIČE S DĚTMI NA HORNÍM NÁMĚSTÍ OLOMOUC
U CAESAROVY KAŠNY 10:30 a 14:00**

Divadlo Já to jsem

Potulné loutkové divadlo Vítězslava Marčíka mladšího pro děti od 3 let.

10:30

Eliščiny pohádky

pohádka o princezně, princovi, skřítčích, draku a neopodstatněném strachu. Sovy nejsou tím, čím se zdají být. Ne všechno, co s třpytí, je zlato. Ne každý pes, co štěká, kouše.

Divadelní scéna vytvořená ze staré školní lavice a starých strojů, pomocí kterých lze vytvářet zvuky meluzíny, deště, ... Ručně řezané loutky, každá z jiného druhu dřeva. To vše proto, že jedním z cílů této pohádky je učít děti (možná i nás dospělé) vnímat, poslouchat, cítit a dívat se na okolí nejen očima.

cca 45 min.

14:00

Pinocchio

Copak o něm potřebujete něco slyšet? Možná ano. Jsou totiž věci, které si musíme často připomínat. Třeba to, že se nelže a že z nás budou pořád jenom dřevění panáčci, pokud se budeme starat jen sami o sebe. Pohádka na motivy knihy Carola Collodiho a filmu Walta Disneye.

OLOMOUC TŘÍDÍ ODPAD

Město Olomouc se pravidelně umísťuje na prvních místech soutěží v kvalitě třídění odpadů. Dlouhodobou veřejnou kampaň o smyslu třídění společně již několik let zajišťují:

Odbor životního prostředí Magistrátu města Olomouce, oddělení odpadového hospodářství a péče o prostředí,

Technické služby města Olomouce, a.s., zabezpečující svoz komunálních odpadů a provoz dotřídňovací linky, překladiště a sběrných dvorů,

Sluňákov – centrum ekologických aktivit města Olomouce, o.p.s., nabízející vzdělávací programy, EKO-KOM, a.s., společnost provozující celorepublikový systém sběru, recyklace a využití obalových odpadů.

VYHLÁŠENÍ VÝSLEDKŮ SOUTĚŽE „VOLÁ TAPÍR, TŘÍDTE PAPÍR“

Již tradiční soutěž pro olomoucké školy ve sběru papíru s atraktivními cenami pro nejlepší třídy a jednotlivce.

TECHNICKÉ SLUŽBY MĚSTA OLOMOUCE.

Prezentace společnosti pro veřejnost vč. odpadářské techniky „k osahání“, hravé třídění odpadů, malované odpady, (nejen) popelářský kvíz, odpady v číslech a faktech. www.tsmo.cz

EKO-KOM: BAREVNÉ DNY.

Velký zábavný program o třídění a recyklaci odpadů s řadou atrakcí, her a soutěží pro děti a rodiče. Pořádají Autorizovaná obalová společnost EKO-KOM, a.s. a Olomoucký kraj.

SLUŇÁKOVSKÝ STAN. Aktivity pro rodiče a děti, včetně třídění odpadů.

KOLEKTIVNÍ SYSTÉM EKOLAMP s.r.o. – ZPĚTNÝ ODBĚR VYSLOUŽILÝCH OSVĚTLOVACÍCH ZAŘÍZENÍ.

Znovu je tak možné pro další výrobu použít téměř 100 % materiálu, ze kterého byla zářivka vyrobena. Na stánku budou informační a propagační materiály, interaktivní forma ukázky způsobu sběru, svozu a zpracování, resp. vlastní recyklace. Vědomostní soutěže pro děti. Drobné dárky. Vystaveny budou sběrné nádoby, které jsou k dispozici v obchodech, na úřadech, ve školách, firmách apod. Společnost zajišťuje zpětný odběr osvětlovacích zařízení – především úsporných žárovek, lineárních trubic, LED žárovek, výbojek apod.

ASEKOL je neziskově hospodařící společnost, která v zastoupení výrobců a dovozců elektrozařízení organizuje celostátní systém zpětného odběru elektrozařízení. Zajišťuje sběr, dopravu a recyklaci vysloužilých elektrospotřebičů včetně financování celého systému.

KOLEKTIVNÍ SYSTÉM ECOBAT s.r.o. V jednání. Baterky do koše nepatří, přineste je k nám! Proč je třídít a kde je odevzdat se zábavnou formou dozvíte právě na našem stánku. Navíc můžete získat krabičku ECOCHEESE na třídění baterií v domácnosti.

PREZENTACE CENTRA SEMAFOR,

které se zaměřuje na dopravní výchovu a s ní spojené volnočasové aktivity pro děti i nejširší olomouckou veřejnost. CENTRUM SEMAFOR umožní návštěvníkům Ekojarmarku vyzkoušet nejrůznější druhy nemotorové dopravy (www.olomouc.eu/semafor).

LESY V OLOMOUCKÉM KRAJI - LESY PRO LIDI - VODA – LES – DŘEVO.

Zábavné aktivity pro všechny, přibližující péči lesníků o zelené bohatství Olomouckého kraje. Můžete se přímo na náměstí projít po jehličí, potočních oblázcích, lesním mechu nebo si sami zkusit postavit domek ze dřeva. U stánků si ověříte své znalosti z přírodovědy – poznávání základních druhů dřevin, určování přírodnin apod. Můžete vyzkoušet znalosti svých dětí o lese a jeho obyvatelích. Správné odpovědi dětí i zkušených znalců lesa budou odměněny dárkem. Obdivovatelé lesa si mohou odnést cenné informace o pěstování dřevin, péči o lesní zvěř anebo kontakty na subjekty zabývající se lesnictvím v regionu.

Pořádají Lesy ČR, s. p. Krajské ředitelství Šumperk (www.lesy-cr.cz).

AUTO NAPŮL.

První český carsharing. Autonapůl naživo představí unikátní systém online rezervace auta a jeho snadné vyzvednutí čipovou kartou nebo chytrým telefonem. Jedno moderní sdílené auto dokáže nahradit 5 až 10 soukromých aut a ohleduplně tak šetří místo v ulicích měst. V rámci sítě Autonapůl lze už dnes výhodně použít zhruba 80 aut v 9 městech ČR, včetně Olomouce. V Brně dokonce jezdí i elektromobil, který bude k vidění na Ekojarmarku také.

PRAGULIC OLOMOUC

Průvodcem městem se pro Vás stane na zhruba hodinu a půl člověk, který na olomouckých ulicích opravdu žil a zná jejich příběhy ze zcela jiného pohledu, než nabízejí tradiční turistické atrakce. Dvě procházky městem budou zahájeny na Ekojarmarku u modelu města před orlojem ve 14 a 16 hodin.

LITERÁRNÍ KAVÁRNA DRUHÝ DOMOV

s výběrovou kávou tuzemských i zahraničních pražírén, s mnoha druhy teplého a studeného kaka, ovocných limonád a spoustou domácích pochoutek všeho druhu. Ke kavárně bude opět připojen pojízdný antikvariát.

DO PRÁCE NA KOLE 2019

Stánek se zahájení kampaně, informace o registraci do kampaně, vyzkoušení si různé druhy bicyklů (nákladní kolo, tandem, skládací kolo Brompton), cyklo-souvenýry nebo zapojení do zábavného kvízu. Odpolední program pokračuje v Divadle na cucky.

8:00 – 20:00 Kafe na triko – Cafe na cucky

V průběhu celého dne bude možné dát si kávu zdarma v Cafe na cucky, a to pokud přijedete s tričkem kampaně.

17:00 / Divadlo na cucky - Projekce filmu Nový svět

Projekce estonského filmu Nový svět je součástí iniciativy Promítej i ty! Člověka v tísní a festivalu Jeden svět. Cykloaktivista Erko a student architektury Marten se rozhodnout vzít do svých rukou osud čtvrti Nový svět v Tallinnu. Bodem zlomu jejich trpělivosti bylo otevření nové silnice v roce 2006, která byla určena výhradně pro automobily. Pomocí happeningů, různých podvratných akcí i přesvědčování politiků i úředníků se snaží proměnit tvář města a zbavit se záplavy automobilů, které jsou každodenní omezující realitou jejich života. Vstup na projekci je volný.

20:00 / Divadlo na cucky - Cyklo-aukce obrazů

Velkolepé zahájení sedmého olomouckého ročníku Do práce na kole proběhne ve znamení propojení kol a umění. Přední regionální umělci přispějí svými obrazy na podporu kampaně do aukce obrazů, která bude součástí komponovaného večera v Divadle na cucky. Večer provázený hudbou, je spojen s občerstvením, dobrým jídlem a pitím. Polovina výtěžku poputuje na dobročinné účely.

Kontakt na pořadatele Do práce na kole: Pavel Bednařík pavel.bednarik@gmail.com, 605 844 090.

Registrace do kampaně na www.dopracenakole.cz.

... a další, další a další

VÝLETY EDO 2019: 4. a 5. 5. TŘI PODOBY VODY V KRAJINĚ

Sobota 4. 5.

Morava: divoká vodní pokladnice Hané.

Litovelské Pomoraví, jak jej neznáte.

Průvodce: Olga Žerníčková, Jan Koutný

Sraz v 9:30 u Lovecké chaty v lesích za Horkou nad Moravou.

Doprava vlastním autem, na kole, nebo MHD a vlak do Horky a pak pěšky k Lovecké chatě.

Trasa pěšky: asi 8 km. Obtížným terénem, nutné dobré oblečení a boty.

V případě pěkného počasí je na programu i brouzdání řekou.

Předpokládaný návrat 13:00. Možno si dát oběd v Lovecké chatě.

Málokdo zná v Litovelském Pomoraví pohyb v těsné blízkosti řeky, turistické trasy vedou většinou jinudy. Tentokrát ale výlet nabídne lidem nejdivočejší říční pasáže v národní přírodní rezervaci Ramena řeky Moravy, projde kolem několika dalších významných chráněných území a ukáže největší naši akci v krajině, zaměřenou na osvobození řeky z pout, které ji nasadil člověk. Jeden z nejdelších (4,5 km) souvisle kamenným záhozem opevněných úseků řeky v celé CHKO byl v současnosti navrácen do podoby přirozeného říčního toku. Kameny byly přemístěny a použity pro tvorbu ostrůvků, vyhonů a dnových pasů. Byla podpořena boční eroze, což rozpohybuje řeku do stran a dá jí zcela nový život. Jednoduché a levné řešení podporující uchování vody v suchem stéle více poznamenané krajině.

Henry David Thoreau tvrdil: „Obce nespasí jeho počestní občané o nic víc než lesy a bažiny, které je oklopují“. Město Olomouc má to štěstí, že jej na jihu i severu zdobí rozsáhlé porosty lužních lesů. Vypravíme se na sever od města a zjistíme, jak vzácným územím je CHKO Litovelské Pomoraví z hlediska hospodaření s vodou. Území je zdrojnicí kvalitní pitné vody, mokřad vydává okolní krajině čím dál tím víc potřebnější vláhu, chrání lidi před rychlou povodní, slouží k rekreaci a každý, kdo občas putoval kolem Moravy ví, jak krásná je to řeka. Přijďte se přesvědčit.

Ing. Olga Žerníčková. Vystudovala Mendelovu zemědělskou univerzitu v Brně. Po mateřské dovolené se dvěma syny pracovala ve Středisku ekologické výchovy Sluňákov. Přípravou projektů se zabývala i jako OSVČ, tentokrát v

oboru zahradní a krajinářská tvorba. Posledních patnáct let je vodohospodářkou na Správě chráněné krajinné oblasti Litovelské Pomoraví a členkou odborné skupiny pro vodní ekosystémy Agentury ochrany přírody a krajiny ČR.

Mgr. Jan Koutný, PhD. (nar. 1975) Ekolog se zaměřením na vodní ekosystémy. Studoval na katedře ekologie UP Olomouc (Mgr. i Ph.D.). Pracuje na Agentuře ochrany přírody a krajiny ČR, kde konzultuje a zprostředkovává dotace na revitalizace řek, niv a mokřadů Olomouckého kraje. Zabývá se problematikou migrací ryb (Komise pro rybí přechody při AOPK ČR), je spoluzakladatelem Koalice pro řeky. Poznatky ze své praxe přednáší jako externista na katedře ekologie PŘF UP Olomouc (Revitalizace vodních ekosystémů, Management zvláště chráněných území). Nelíbí se mu, že veřejnost má málo relevantních informací o ekologických problémech a vůbec o přírodě, a to i za vlastními humny. Amatérský klavírista a vášnivý rybář.

Sobota 4. 5.

Krajinné úpravy v Lednicko-valtickém areálu.

Průvodce: Daniel Lyčka

Sraz v 8:00 parkoviště u tržnice. Předpokládaný návrat 18:00.

Jídlo na celý den, oběd formou pikniku u Minaretu a u Janova hradu. Dobrou obuv. Délka trasy maximálně 12 km.

Lednicko-valtický areál je součástí světového a kulturního dědictví UNESCO. Jedinečné umělecké dílo vytvořili v průběhu několika staletí Lichtenštejnové. Cílem výpravy nebudou zámky a krásné interiéry staveb, nýbrž volná krajina propojena s lidskou kulturou v jeden harmonický celek. Jeho součástí je i důmyslné promýšlení úprav vodních ploch a řek. Návštěva areálu začne prohlídkou Kolonády na Reistně u Valtic, procházka pěšky parkem v Lednici k Minaretu a následná cesta k Janovu hradu. A autobusem zpět do Valtic přes Apollonův chrám u Lednických rybníků a Dianin chrám (Rendes-vous) v Bořím lese u Valtic.

Mgr. et Mgr. Daniel Lyčka. Valtický rodák byl teprve v šesté třídě, když ho okouzliho povídání o Katzelsdorfském záměcku – dnes již zaniklé stavbě, kterou kdysi Lichtenštejnové postavili u Valtic. Tak se dostal i k dalším stavbám vyhlášeného areálu a zjistil, že turisté dnes jezdí obdivovat něco, co před dvěma sty lety vypadalo výrazně jinak. Zaniklým i těm dosud stojícím dílům knížecího rodu se věnuje od té doby nepřetržitě. Po ukončení gymnázia v Mikulově úspěšně absolvoval bakalářský stupeň oboru historie na FF MU v Brně s prací "Valputární stavby valtického panství v letech 1816-1820". V roce 2018 obhájil magisterskou diplomovou práci na téma "Arkádie knížete Jana z Lichtenštejna" a v současnosti je studentem doktorského studia na téže univerzitě, přičemž tématem disertační práce se stala osobnost samotného Jana I. Josefa z Lichtenštejna, jednoho z nejvýznamnějších tvůrců areálu. Během dosavadního studia strávil spoustu času v Moravském zemském archivu v Brně, nebo rodovém archivu Lichtenštejnů ve Vídni. Ze starých konkrétních historických materiálů přináší mnoho nových pohledů na známý areál, vyvrací celou řadu mýtů kolem něj vytvořených. Stal předsedou Spolku pro obnovu Katzelsdorfského záměcku, z. s. Své poznatky pravidelně přednáší a publikuje jak v populárně naučných, tak odborných časopisech, nebo na mezinárodních konferencích. V současné době je taktéž spoluřešitelem projektu NAKI mapující život a dílo architekta a vynálezce Josepha Hardtmutha. Dále spoluřešitelem mezinárodního projektu věnující se naopak historii řádu milosrdných bratří do v Německé provincii do roku 1780. Taktéž byl nejmladším členem historické komise Po stopách Lichtenštejnů, o. p. s.

Na výlet je nutno se přihlásit do konce dubna

na emailu jana.vyhnakova@slunakov.cz, případně na tel. 585 378 345.

Neděle 5. 5.

Baťův Zlín a architektura, vodní kanál a tajemné hlavy na rozeklaných balvanech.

Průvodce: Jakub Potůček, Pavel Konečný

Sraz v 8:30 parkoviště u tržnice. Předpokládaný návrat 17:00. Čas na oběd – v restauraci nebo vlastní. Možné vstupné do objektů.

Program výletu bude zahájen zastávkou u Baťova kanálu neboli Průplavu Otrokovice-Rohatec, historické vodní cesty vybudované v letech 1934–1938 v délce 52 km.

A pak se bude pokračovat ve Zlíně. Díky Tomáši Baťovi i jeho nevlastnímu bratru Janu Antonínovi se toto město pyšní ojedinělým urbanismem a architekturou. Specifickým rysem tohoto fenoménu je jedno z nejrozsáhlejších a zároveň nejpromyšlenějších využití standardizace a typizace, maximální ekonomizace stavby a zjednodušení a omezení počtu stavebních prvků na všechny typy staveb. Kombinací železobetonového skeletu s unifikovaným rozponem 6,15 x 6,15 m s cihelnou vyzdívkou a okny v kovových rámech vznikla jedna z nejpůsobivějších výrazných větví moderní architektury – architektury úsporné, racionální a funkční, působící jako dokonale fungující stroj. Zlín se stal jedním z nejvýznamnějších center meziválečné moderní architektury v českých zemích a jediným důsledně budovaným funkcionalistickým městem v Evropě. Ve Zlíně navštívíme především: správní budovu číslo 21 postavenou podle projektu Vladimíra Karfíka, kde náš čeká jízda proslulou výtahem-kanceláří Jana Antonína Baťi; rekonstruovaný obchodní dům od Františka L. Gahury; budovy skladů č. 14 a 15, kde sídlí přední zlínské kulturní instituce. Na zpáteční cestě v lesnatých kopcích nad Zlínem (Mladcovská vrchovina) zastavíme u hřbitůvky a pěšky se vydáme k působivým výtvarům, vytesaným před lety do zvětralých pískovcových skal. Skalní hlavy jsou nedílnou součástí tragického životního příběhu, zároveň však kreativním výtvozem, který je možno bezpochyby zařadit do výtvarné oblasti art brut.

Mgr. Jakub Potůček se narodil v roce 1975 v Hradci Králové. Je historikem umění specializujícím se na moderní českou a evropskou architekturu. Pracuje jako vědecký pracovník v Centru průmyslového dědictví na Fakultě architektury ČVUT v Praze. Je autorem řady výstav a publikací, mimo jiné knihy Hradec Králové – Architektura a urbanismus 1895-2009.

Mgr. Pavel Konečný, památkář a sběratel spontánní tvorby, zajímající se o výtvarné projevy neprofesionálních tvůrců od roku 1972, publikuje v regionálním tisku i v časopisech Art Antique, A2, Ateliér, Osservatorio Outsider Art, Raw Vision aj., vydává vlastním nákladem edici Marginálie a organizuje od roku 2012 filmovou přehlídku Art brut film Olomouc.

Na výlet je nutno se přihlásit do konce dubna

na emailu jana.vyhnakova@slunakov.cz, případně na tel. 585 378 345.

DNY ZEMĚ PRO ŠKOLY EDO 2019 V ROZÁRIU

16. a 23. – 25. 4. 2019 Rozárium Flora Olomouc

Dopoledne plné informací a dobrodružství pro předem přihlášené žáky z MŠ a 1. stupně ZŠ. Kontakt pro přihlášení: libor.sukup@slunakov.cz Pořádá Sluňákov, PdF UPOL a Rozárium Flora Olomouc.

DOPROVODNÝ PROGRAM EDO 2019

Pořádá Sdružení pro rozvoj Moravskoslezského kraje a společnost FITE a. s. Ostrava ve spolupráci s Technickými službami města Olomouce.

17. – 18. 4. 2019, Hotel Flora,

Konference Odpady 21

Dvoudenní odborná konference věnována zejména problematice plánovaného ukončení skládkování v roce 2024. Konferenci uvedou Ing. Jarmila Uvírová, náměstkyně hejtmána Moravskoslezského kraje, Ing. Milan Klimeš, náměstek hejtmána Olomouckého kraje, Mgr. Miroslav Žbánek, MBA, primátor statutárního města Olomouce a Ing. Pavel Bartoš, prezident Sdružení pro rozvoj Moravskoslezského kraje. Jednotlivé příspěvky se budou věnovat například zkušenostmi měst s omezováním skládkování (Krakow, Tampere, Olomouc), novým zákonem o odpadech, bezpečnostními riziky skládkování, porovnáním rizik energetického využívání SKO v porovnání se skládkováním, komplexními environmentálními dopady a důsledky pokračujícího skládkování po roce 2024, postojem a názorem měst a obcí k případnému posunutí termínu ukončení skládkování, statistikou požárů skládek a skladů odpadů v ČR a jejich environmentálními dopady, právními a ekonomickými důsledky posunutí omezení skládkování za horizont roku 2024. Program obohatí panelová diskuse, tisková konference i exkurze do akciové společnosti Cement Hranice.

Přihlásit se můžete na konferenci na internetové adrese:

<http://www.msunion.cz/hlavni-aktivity/konference/odpady>

Pořádají: studentská iniciativa Udržitelný Palacký a krejčovství Green Dressmakers

24. 4. 2019, 18:30, Skautský institut v Olomouci

Když s Vámi šije Udržitelnost

Držte se pevně! Studentské iniciativa Udržitelný Palacký & Green Dressmakers (Studio udržitelné módy a škola šití) namíchali pro vás v rámci AFO, EDO a „Fashion Revolution week“ ryze udržitelné fashion koktejly: „Bez Inu se nehnu, Upcycling for Palacký a Žena v množném čísle.“ Módní kolekce z rukou studia Green Dressmakers předvedou členové Udržitelného Palackého a absolventky kurzu šití. Součástí módní přehlídky budou i diskuzní vstupy zabývající se problematikou fast a slow fashion, udržitelností módního průmyslu v praxi. Jste vřele vítáni v pokračování diskuze třeba nad chlebičkem připraveným členy Udržitelného Palackého či sušenky z výroby Green Dressmakers.

udrzitelnypalacky.upol.cz/, www.greendressmakers.cz/cs/

Pořádá: CHKO Litovelské Pomoraví

11. 5. 2019, 9:00, Sraz v Informačním středisku CHKO LP Šargoun

Jedlá příroda

Vycházka za planými rostlinami, jimiž si můžeme zpestřit jídelníček. Pěší vycházka určená pro všechny věkové kategorie pod vedením botaničky CHKO Litovelské Pomoraví

Lenky Gillové.

POZVÁNKA NA VYBRANÝ PROGRAM AFO 2019

Academia Film Olomouc, 54. mezinárodní festival populárně-vědeckých filmů:

Více než 250 programových bloků od úterý do neděle.

Jedno město, dva festivaly. Mýty, věda a ekologie.

Mýty byly součástí našich civilizací vždy. Bylo by však chybou spojovat je jen s bájemi a legendami o vzniku světa, o božstvech a nadpozemsky silných hrdinech a hrdinkách. Lidstvo si mýty tvoří od pradávna k vysvětlení principů světa i nepochopitelných jevů, ale také aby skrylo či podpořilo určitou pravdu. Často se stane, že některé mýty pevně zakotví v našich vědomích a stanou se tou jedinou pravdou. V dnešní post-faktické době přesycené informacemi všeho druhu je koncept mýtu opět mimořádně aktuální. Mýty nás obklopují všude a ovlivňují naše vnímání světa. Proto AFO pro rok 2019 spojí společenské a přírodní vědy, aby nejen odhalilo mnohé mýty, ale i vysvětlilo důležitost mýtických narací pro naši společnost. MÝTUS je tedy hlavní a zaštiťující nesoutěžní sekci, na diváky ovšem čeká ještě pět dalších: Mýtus, Propaganda, Měsíc, Zapomenuté dějiny, Původ umění, Bojovnice.

AFO nabízí také filmové projekce s ekologickou tématikou:

Zachraňme kozorožce pyrenejského / Save The Bucardo

Dnes začíná budoucnost / Living in the Future's Past

Den na planetě Zemi / A Day in the Life of Earth

Albatros / Albatross

Termostat Země / Global Thermostat

Budiž světlo / Let There Be Light

A mezi mnoha hosty AFO bude přítomen i muž, který byl po mnoho let jedním z nejcotovanějších osobností na festivalu Ekologické dny Olomouc: evoluční biolog, autor knihy Sobecký gen a známý obhájce ateismu **Richard Dawkins**.

VÍCE INFORMACÍ K AFO: WWW.AFO.CZ

EKOLOGICKÉ VEČERY 2019

Divadlo hudby Olomouc a Mozarteum, 18:00.

Pokud není uvedeno jinak.

19. 2. úterý

18:00

Divadlo hudby – Muzeum umění Olomouc.

Milan Geršl

Hranická propast, nejhlubší zatopená propast světa.

Co o ni ještě nevíme?

Nejhlubší propastí světa je nyní Hranická propast ležící uprostřed Moravy. A to ještě nebylo dosaženo jejího dna. Na přednášce budou prezentovány výsledky nejnovějších výzkumů a objevů Hranického krasu a také hypotézy a videozáznamy z potápěčských průzkumů Hranické propasti i vstupu do plynových jezer Zbrašovských jeskyní. Dozvíte se, proč je Hranická propast vlastně nejhlubší, jaká je její maximální hloubka i to proč ještě nebyla dosažena. Bude poodhaleno také tajemství spojení propasti s nedalekou řekou Bečvou a minerálními vodami v lázních Teplicích.

Mgr. Milan Geršl, Ph.D., je geolog a speleolog. Výzkumu Hranického krasu věnuje od roku 1998. V Hranickém krasu se dlouhodobě zabývá výzkumem geneze hydrotermálních sintrů, geochemií krasových vod a plynů a zákonitostmi jejich výskytu v prostředí hydrotermálních systémů. Dále se zabývá ochranou a inventarizací specifických hydrotermálních objektů. V současné době se zabývá především geochemií plynů, nekonvenčními zdroji plynu a jejich využitím jako energetické suroviny a také řešením geochemických otázek pomocí počítačového modelování, vícerozměrných statistických procedur a neuronových sítí.

26. 2. úterý

19:00

Sluňákov – nízkoenergetický dům.

Jarret a Madalen na Sluňákově

Vstupné: 200 Kč

Madalen.

Skupina hrající akustickou muziku na pomezí folku a country je známá především svým specifickým ženským vokálem. Hraje převážně vlastní tvorbu, ale nebrání se textování převzatých skladeb z repertoáru Alison Krauss, Nickel Creek, Claire Lynch aj. Kapela, která má na svém kontě dvě Porty (z let 1995 a 1996) 26 let hraní, tragické zásahy osudu, vydává po dvaceti letech nové album, které určitě pohladí...

Jan Štaigl (kytara, mandolína, zpěv, kapelník), Pavel Majkl Smoroj (kontrabas), Kateřina Vepřková (zpěv), Jana Gieselová (zpěv), Věra Štaiglová (kytara, zpěv), Vít Štaigl (el.kytara).

Jarret.

Liberecká folkrocková skupina, která se vyznačuje dobrými texty, při jejichž aranžování používají jakékoliv prostředky, všem žánrům navzdory. Svůj repertoár staví na původní tvorbě bývalého člena Bohouše Vašáka, doplněné o písně spřízněných autorů – Jakuba Nohy, Martina Kadlece a Pavla Havlíka a výjimečném hlasu Hanky Skřivánkové. Je to jako sen, 25 let, sedm alb, čarují spolu a nejde na ně zapomenout.

Hanka Skřivánková (zpěv), Michal Kadlec (kytara, zpěv), Marek Štulíř (basa), Tomáš Píala (bicí), Tomáš Vrbas (mistr zvuku).

www.jarret.cz

5. 3. úterý

18:00

Divadlo hudby – Muzeum umění Olomouc.

Zlata Hálová

Laškovně o záchodech (ano, opravdu WC) v Etiopii

Vyprávění s promítáním fotografické dokumentace, jak lze na téma WC uvidět vážné enviromentální problémy a běžný život žen i mužů v Africe.

PhDr. Zlata Hálová, CSc. vystudovala jednooborovou psychologii na MU Brno. O 7 let později pak získala doktorát sociální psychologie KU Praha. A za dalších 7 let obhájila dizertační práci týkající se oblasti psychologie umění se zaměřením na estetické vnímání: "Městské prostředí (architektonický parter) dotvořený sochařskými díly". Po kratším působení na katedře psychologie MU Brno založila začátkem roku 1990 Psychocentrum. Jednu z prvních psychologických poraden s důrazem na prevenci psychických problémů, psychosomatiku a sebeuvědomění. Poznatky jógy a životosprávy se staly součástí její práce. A s praktickým využitím terapií užívajících změněného stavu vědomí jako přístupu k podvědomým traumatům, vytvořila speciální program práce na sobě, pro celkové psychosomatické vyladění. V roce 2015, po 25 letech nepřetržité práce, poradnu Psychocentrum uzavřela. Nyní se věnuje přednáškové činnosti a osobnímu hobby, kterým je poezie. Vydala 2 básnické sbírky.

Z dlouholetého zájmu o ekologii vznikla přátelská, finančně žádnou oficiální organizací nedotovaná, spolupráce s belgickým krajinným architektem Holgerem Schröderem. Ten v letech 2006-2017 pracoval celkem 8 let v Etiopii na tématech zadržování vody v krajině a zabráňování erozi půdy. V jeho doprovodu podnikla v roce 2011 první cestu přes etiopský kraj Amhara a v roce 2017 druhou cestu do kraje Tigray. Výhodou těchto cest bylo pro sociální psycholožku to, že její průvodce mluví i čte hlavním a povinným jazykem Etiopie, amharštinou. Z těchto cest vznikla - mimo jiné - sociálně psychologická fotografická dokumentace etiopských WC. Dokresluje vážná pozorování, jak mohou být základní životní děje odlišné pro muže a ženy (termín gender je úmyslně nepoužit).

6. 4. sobota

14:00 - 18:00 (Archeologie v 15:30 a 16:30)

Dům přírody Litovelského Pomoraví – Sluňákov. Horka nad Moravou.

První vlašťovka jaro nedělá, ale hejno už ano.

Koňské postroje v době bronzové a železné.

Odpoledne pro rodiče s dětmi. Vlašťovky jsou tady, všimli jste si? Cesta z Afriky byla velmi dlouhá (10 000) km a trvala jim čtyři týdny. Pojd'te je přivítat a probudit přírodu a Sluneční horu k životu. Jarní procházka galerií v přírodě. Poslední vstup na trasu je v 16 hodin.

Rodinné vstupné 100 Kč.

Doprovodný program:

KOŇSKÉ POSTROJE V DOBĚ BRONZOVÉ A ŽELEZNÉ.

Pro veřejnost vstupy s výkladem 15:30 a 16:30 u hliněných pecí.

Nebudeme daleko od pravdy, když řekneme, že (pre)historie byla psána z koňského hřbetu. Kůň kráčí po boku člověka téměř od nepaměti, byl nejen masitou potravou, ale i zdrojem materiálu, pracovní síly, byl dopravním prostředkem, majetkem a symbolem, byl dokonce vtěleným božstvem a nesporně také přítelem člověka. Díky tomuto zvláštnímu vztahu měl své významné místo v životě pravěkých společností. Důležitosti nabývá kůň zejména v samém závěru doby bronzové v souvislosti s příchodem kmenů (nomádů či polonomádů), jejichž život byl koňskému hřbetu uzpůsoben. Z tohoto časového úseku evidujeme v archeologii prudký nárůst součástí koňských postrojů. V následujícím období, době halštatské, se již kůň plně etabluje a to zejména jako vlastnictví a prostředek sebe prezentace nejvyšší společenské vrstvy – velmožů a velmožek, kdy je používán jak k jízdě, tak k záprahu do honosně zdobených ceremonálních vozů. V době laténské je pak nejspíše využíván i k transportu obchodních komodit, ale zůstává zejména výsadou a jakýmsi symbolem vládnoucí a bojovnické vrstvy obyvatelstva.

Ale jak vůbec koňské postroje fungovali? Kam patří, který řemínek? Jak kůň reaguje na určité typy postrojů? Jaké jezdecké techniky využívali pravěcí lidé? Mohli Keltové (a Germáni) jezdit jen s jednou ostruhou? A dobili Keltové Evropu na jelenech?

Přijďte s námi hledat odpovědi na tyto otázky. Němé archeologické prameny a muzejní kousky ožíví přesné a funkční repliky, které budeme následně experimentálně testovat přímo na koni. A aby nezůstalo jen u koní, k vidění budou i repliky dobových oděvů.

Akce je součástí zahájení turistické sezóny v Domě přírody Litovelského Pomoraví:

Pořádá katedra historie Filosofické fakulty UP v Olomouci ve spolupráci s Národním muzeem.

Workshop podpořila Katedra historie FF UP v rámci grantu IGA_FF_2019_011 Společnost v historickém vývoji od pravěku po moderní věk V.

9. 4. úterý

18:00

Divadlo hudby – Muzeum umění Olomouc.

Tomáš Grim

Okavango: ze země, ze vzduchu, pod vodou.

"Tohle by chtěl zažít každý, pochybuju, že se mi to někdy povede. Natož nafotit.", řekl mi kamarád, který byl v Africe 19-krát, když se koukal na fotky jedné akce, které jsem byl svědkem. A co to bylo? To uvidíte až na promítání :-). Na mě se štěstí usmálo... I kdybych to štěstí neměl, je delta řeky Okavango v severní Botswaně taková legenda, že nic (dalšího) prozrazovat nemusím.

Prof. RNDr. Tomáš Grim býval profesorem zoologie na UP, teď je "freebird" - ptáčkař na volné noze. Jako hlavní smysl své existence vidí popularizaci přírody, vědy a jiných podivností pro veřejnost; činí tak od svých 16 let formou článků, přednášek apod. Nerad píše o věcech, které si sám „neošahal“, i proto svoje texty ilustruje výhradně vlastními fotografiemi. Je spoluautorem Ornitologické příručky (to není překlep, ale slovenská knížka) a knihy o kukačce, která vyšla ve čtyřech jazycích a získala prestižní (pro ornitology a ptáčkaře:-) cenu „Nejlepší ptačí kniha roku 2017“ (2. místo; uděluje časopis British Birds a British Trust for Ornithology). Nejraději jezdí do tropů Latinské Ameriky, a tak vám tentokrát bude povídat o jihoafrické Botswaně.

22. 5. středa

18:00

Divadlo hudby Olomouc

PATŘÍ NA HORNÍ NÁMĚSTÍ V OLOMOUCI STROMY?

Jan Šépka, František Chupík, Stanislav Flek, Petr Mičola

Moderuje: Michal Bartoš.

Odvěký spor čas od času pronikající výrazně do olomouckého veřejného prostoru. Besedy příznivců i odpůrců stromů a zeleně na Horním náměstí jsou většinou velmi intenzivní a vzbuzují velké emoce. Po dlouhé době došlo k poměrně velkým posunům ve vedení města. Došlo také k nějakým změnám ve vnímání ozelenění centra Olomouce, které je městskou památkovou rezervací?

24. 5. pátek

18:00

Rajská zahrada Františka Skály v Domu přírody Litovelského Pomoraví.

Horka nad Moravou - Sluňákov.

Jananas

v Rajské zahradě

Vstupné 200 Kč.

Tak dlouho narušovali stereotypy folkového žánru, až tuto škatulku přerostli. V jednom písňovém textu s podvratným humorem mají nápady na tři „dlouhohrající desky“. Skupina, co jí všechno dlouho trvá a jejíž členové nosí každý den čisté prádlo. Mají hodně chutný repertoár, který jde radostně zbaštit. Přestože ještě nenatočili desku pro děti, navštívili již všechna myslitelná i nemyslitelná pódia českých klubů a festivalů.

V Rajské zahradě budou ale úplně poprvé!

Lístky lze koupit od února u Jany Vyhnákové: jana.vyhnakova@slunakov.cz nebo na telefonu 585 378 345.

Jana Infeldová (zpěv), Jan Vávra (kytara), Jaromír Fulnek (baskytara), Jan Chili Chalupa (bicí).
www.jananas.cz

8. 10. úterý

18:00

Mozarteum - Arcidiecézní muzeum v Olomouci. MUO.

Ondřej Fous

Zahrada Karla Čapka.

Kdo by neznal Zahradníkův rok, humornou knížečku tolik plnou života, že málokdo se od ní dokáže odtrhnout před poslední stranou a ubránit úsměvu. Možná u ní leckoho napadne, že to musí být tuze autobiografické čtení, že to ten Karel musel tak nějak zažít a podle těch obrázků i Josef. Ano, nic menšího není pravda. Oba prožili v zahrádkách u svého dvojdomku velice šťastnou dekádu plnou neobyčejného poznávání úskalí flóry zcela pohlceni svým leckdy až sžíravým koníčkem. Podobně jako interiér vily, i zahrada byla po léta úzkostlivě střežena a mnohé její prvky byly dochovány neporušeny do dnešních dnů. Koutek pátečnicků, araukarit z Malých Svatoňovic, busta neznámého nebo kámen na kterém pózovala Dášenska pro svou nejznámější fotografii. Květena však má tu nezměrnou touhu růst a jen nemnoho z dnešní flóry pamatuje svého mecenáše. Příběh nejlepších let této zahrady je ovšem zdokumentován snad nejlépe ze všech zahrad co kde lze nalézt. Vydejme se po jeho stopách.

Ondřej Fous je zahradník, publicista a zahradní designér; ze zahradnické rodiny se vydal stopem po světě, na čas zakotvil v Anglii a po návratu se pustil do pěstování květin a zahradničení; osudem se mu staly vilové zahrady a několik drobných zámeckých parků a soukromých sídel; díky své zálibě v historických zahradnických cenících a časopisech se ponořil na rok do příběhu zahrady Karla Čapka, aby se posléze vynořil s poněkud nečekanými rozuzleními příběhu o kterém bylo zdánlivě vše známo... Společně s botanikem Jiřím Sádlem se postaral o květinovou výzdobu Rajské zahrady Františka Skály v Domu přírody Litovelského Pomoraví v Horce nad Moravou.

12. 11. úterý

Mozarteum - Arcidiecézní muzeum v Olomouci. MUO.

Miloš Doležal, Igor Fic, Josef Mlejnek, Vladimír Herák.

Téma Krabatina jako centrum periferie.

Vysočinu kdysi na Krabatinu přiléhavě přejmenoval tulák a spisovatel Zdeněk Matěj Kuděj. Jako svébytný region na pomezí Čech a Moravy vstoupila do díla řady českých malířů, hudebních skladatelů a básníků. Nikoli jako sentimentální "vonička", ale jako obraz dramatu nitra i intimního domovského zátiší. Texty Jakuba Demla, Jana Zahradníčka, Bohuslava Reynka, Ivana M. Jirouse jsou plné konkrétních odkazů na tento region. Příběhy Babic a Číhošťského zázraku zase výraznými dějinnými mezníky. O Krabatině pohovoří a ze svých textů budou číst Igor Fic, Miloš Doležal a Josef Mlejnek. A na harmoniku a bicí zahraje Vladimír Herák.

Miloš Doležal (nar. 1970 v Háji u Ledče nad Sázavou) je básník, dokumentarista, badatel a editor. Autorsky se podílí na rozhlasových a televizních pořadech a dokumentech z období války a komunistického teroru padesátých let. Dlouhodobě se věnuje oběti komunistického režimu v Československu faráři Josefu Toufarovi, v roce 2014 inicioval nalezení jeho hrobu a pohřbení v Číhošti. Vydal básnické sbírky, knihy fejetonů a povídek, připravil knihy vzpomínek a rozhovorů s vězni nacistických a komunistických kriminálů. Jeho monografie o českém mučedníku komunistického režimu P. Josefu Toufarovi Jako bychom dnes zemřít měli (Nová tiskárna Pelhřimov, 2012) byla Lidovými novinami vyhlášena jako Kniha roku 2012. Druhý díl se jmenuje Krok do tmavé noci (NPS, 2016). V poslední době vydal soubor portrétů, nekrologů a rozhovorů ZA (Torst, 2017). Žije v Praze a v Horní Pasece na Vysočině.

Doc. Mgr. Igor Fic, Dr. (1967), literární kritik a historik, působí na Katedře českého jazyka a literatury PdF UP v Olomouci. Absolvent FF MU v Brně (doktorát 1996), habilitován na FF UP v Olomouci (2008). V rámci pedagogické činnosti se specializuje na obor dějiny starší české literatury, literatury XX. století a na interpretaci a analýzu literárního díla. Odborné a esejistické texty jsou orientovány na zkoumání mytických, náboženských a kulturních archetypů a na jejich uměleckou aplikaci v novější a současné české

poezii. V roce 2015 vydal knihu s názvem Vypalování stařiny, v níž se záznamy z pěší pouti z Hostýna do Svaté Hory u Příbrami prolínají s úvahami o poezii a s hledáním rodových kořenů coby viditelných i skrytých počátků vlastní existence. Podtitul knihy zní Rozprava o zemi, pouti a poezii. Všechna tři témata autor pojednal s vážností a vášnivou opravdovostí, zároveň však kniha nepostrádá lehkost a vtip.

Josef Mlejnek (nar. 3. 12. 1946 v Žatci), básník, literární a divadelní kritik, překladatel polské a francouzské literatury. Maturoval v roce 1964 na SVVŠ v Karlových Varech, poté studoval na filozofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně (tehdy UJEP). Studium oboru filozofie–čeština ukončil státní zkouškou v roce 1970. V následujícím dvacetiletí pracoval jako kulturní referent, knihovník, ošetřovatel skotu, pomocný dělník v chladírnách, topič. Redigoval samizdatové časopisy Střední Evropa a Komunikace. V roce 1985 podepsal Chartu 77. Po listopadu 1989 pracoval jako redaktor v Institutu pro středoevropskou kulturu a politiku (ISE), který vydával revue Střední Evropa. Významnou měrou se v letech 1990–1993 podílel na vydávání časopisu Souvislosti. V letech 1996–1998 byl redaktorem kulturní rubriky Lidových novin, 1998–2003 pracoval v MF Dnes. V období 2004–2006 svobodné povolání, od roku 2006 v předčasném důchodu. V současnosti žije v Lípě u Havlíčkova Brodu. Kritiky, překlady, poezii publikoval a publikuje průběžně v Revue politika, Proglasu, Kontextech, Roš Chodeš, Mf Dnes, v příloze Katolického týdeníku Perspektivy, Divadelních novinách, 51Pro, A2 a dalších. Sbírký: Pastvina (1985, 2000), Naprosté motivy (1998), Závěsná lávka (výbor 2004), Zcestymluv (2007), Brána naděje (2011, básně k fotografiím Jindřich Štreita), Sklepní okénko (2013). Eseje: Blázen jsem ve své vsi (1980, 1985), Křesťanská univerzita Josefa Floriana (samizdat 1985, knižně 1999), eseje a studie o divadle v knize Cosí ve vzduchu (2000). V roce mu 2005 vyšla v nakladatelství Hejkal autobiografická próza Nelegendy o malých inkvizitorech, v roce 2015 vydal knihu Volyň tam v dále. Rozhovory a příběhy. Překládání autoři: Czesław Miłosz, Zbigniew Herbert, Stanisław Vincenz, Sławomir Mrożek, Leszek Kołakowski, Dariusz Karłowicz, Alain Besançon, Rémi Brague, Claude Tresmontant, Elie Wiesel a další. V roce 2010 obdržel Řád Bílé (Karla) Vrány za zásluhy o Vysočinu, v roce 2012 byl oceněn polským vyznamenáním Bene Merito.

Vlád'a Herák - pedagog a příbramský francouzský harmonikář.

27. 11. středa

18:00

Mozarteum - Arcidiecézní muzeum v Olomouci. MUO.

Jaromír Gottlieb

Obrazy krajiny uvnitř slov

Podvečerní zamyšlení nad četným otiskem krajiny do českých slov a nad postupující urbanizací naší slovní zásoby. Propojení systematického čtení etymologického slovníku s osobními poznatky a vzpomínkami na procházené a viděné jako cesta k úžasu nad tím, co všechno je ve slovech zaznamenáno, aniž bychom měli tušení.

Jaromír Gottlieb (* 1957 v Praze) – truhlář, učitel, pozorovatel hydrometeorologické stanice, vedoucí odboru kultury, ředitel muzea, hospodář a zase truhlář. Je autorem studie Jičín – město čtyř krajín, na níž spolupracoval s V. Šejnovou. Nahlíží v ní Jičín z přírodního a historického hlediska a nabízí tomuto městu i specifický program rozvoje. Jaromír Gottlieb upozorňuje na dědictví, která nám i potomkům krajina a dává, zvláště se zaměřuje na umístění sídel v krajíně a postihnoutí toho, jaký potenciál jejich poloha má. S úsměvem mluví o tom, že za tenhle svůj zájem vděčí vlastně období svého čundrování, které bylo výborným tréninkem pro vyhodnocování dosažených míst, protože každý den nutilo člověka v lesích, na stráních i podél potoků vybrat to nejlepší místo k noclehu... Ve svých textech píše o současném krátkodechém, velmi utilitárním naplňování potřeb, o příkrém rozčlenění našeho životního prostoru, jehož jednotlivým částem - jednotlivým krajínám - jsme vnutili de facto kastovní systém. Před devíti roky se rozhodl žít se rukama. Na mlýně v Kacákově Lhotě se stará o malé hospodářství. Několik lidí za ním před lety přišlo, že by jej rádi navrhli na Cenu města Jičína. Podmínkou byl souhlas navrženého. Jaromír Gottlieb navržen být nechtěl.

EDO ORGANIZUJE:

SLUŇÁKOV,

centrum ekologických aktivit města Olomouce, o.p.s.

www.slunakov.cz

PODPORA:

Státní fond životního prostředí,
Ministerstvo životního prostředí, Olomoucký kraj,
Statutární město Olomouc, Olomouc třídí odpad, Rengl, s.r.o.,
Muzeum umění Olomouc, AFO-Academia film Olomouc.

ZÁŠTITU FESTIVALU POSKYTLI:

Mgr. Miroslav Žbánek, MPA, primátor Statutárního města Olomouce.
Ladislav Okleštěk, hejtmán Olomouckého kraje.

MEDIÁLNÍ PODPORA:

TV MORAVA s.r.o., Naše příroda,
olomouc.cz - nejlepší adresa ve městě,
Český rozhlas Olomouc, LISTY pro kulturu a dialog.

POZVÁNKU NA EDO UVEŘEJNILI:

Salon Práva, Vesmír, 7.G Sedmá generace, Teletext ČT1.

SPOLUPRÁCE:

Kultivar Design studio,
Česká společnost ornitologická a Moravský ornitologický spolek,
Galerie Caesar, Katedra historie FF UP,
CHKO Litovelské Pomoraví,
Sdružení pro rozvoj Moravskoslezského kraje, společnost FITE a. s. Ostrava,
Technické služby města Olomouce,
Rozárium Flora Olomouc,
Studenti PŘF UP:
Udržitelný Palacký, Environmentální studia a udržitelný rozvoj
a Mezinárodní rozvojová studia,
Pavučina – síť středisek ekologické výchovy.

***Již 29 let Ekologické dny Olomouc
pořádá Sluňákov.***

Aktuální program celého festivalu EDO 2019:

Teletext ČT1 str. 584

FB skupina: Ekologické dny Olomouc – Sluňákov

www.slunakov.cz